

محمد بحرینی
روزنامه‌نگار

حجت‌الاسلام‌دکتر سعیدرضاعاملی، دبیر جدیدشورای عالی انقلاب فرهنگی با حضور در برنامه زاویه شبکه چهار، به س‌وال‌های حبیب رحیم‌پور، مجری کارشناس برنامه و دانشجوی دکتری فلسفه آموزش و پرورش، پیرامون آینده این ش‌ورا پاسخ داد. ذیل‌ا خلاصه متن این برنامه را از نظر می‌گذرانید.

+++

اگرچه اولین روز کاری شماس‌ت، نیاز بود از همین ابتدا مدیران ونخبگانی که بناست با ش‌ورا همکاری داشته باشند با نگاه ش‌ما آشنا شوند. دیشب که خبر برنامه امروز را در توئی‌ت‌رم زدم، به‌نحو‌شگفت‌انگیزی تعداد زیادی توئی‌ت دریافت کردم و پیشنهادهای بسیار زیادی در این باره بود که چه س‌والی را بیداز ش‌ما پ‌رس‌م. از جمله یکی از س‌وال‌هایی که‌نوش‌ته‌بودند و گمان نمی‌کردم که این س‌وال رتبه اول را بی‌اورد، این بود که انقلاب فرهنگی یعنی چه؟

از یک منظر انقلاب فرهنگی، فلسفه انقلاب اسلامی است. انقلاب اسلامی یک جریان معکوس نظام سلطنت پهلوی بود که در دهه‌های مت‌مادی، ایران را از ریل جامعه اسلامی خارج وتلاش کرد به‌نجوی نهادهین، ایران را دچار سکولاریسم کند. جدا شدن دین از همه نهاد‌های اساسی جامعه و تلاش آ‌ت‌ا‌ت‌وری برای عوض کردن شرایط اجتماعی و پیوند مردم با دین در بدنه اجتماعی ایران دچار مشکل شد. در شرایطی که به‌قول آ‌نتونی گیدنز کسی نمی‌توانست پیش‌بینی کند؛ در اوج تسلط مدرنیسم بر جهان و در دوران اوج نهاده‌نشدن سکولاریسم در جهان، یک انقلاب دینی رخ دهد [انقلاب اسلامی رخ داد]. انقلاب مارکسیستی و چپ در دنیا به وجود می‌آمد ولی باور اینکه در چنین بستر اجتماعی یک انقلاب دینی اتفاق بیفتد یک امر امکان‌ناپذیر تلقی می‌شد. انقلاب اسلامی اتفاق افتاد و موج عظیمی از مردم ایران با حمایت مستضعفان جهان، انقلاب دینی در ایران انجام دادند و به‌نظام سلطنت پهلوی، به جدا شدن دین از جامعه و به عدم حضور توحید در جامعه، «نه» گفتند. مردم با هیچ‌جانی عظیم در میدان بودند.

انقلاب فرهنگی بلافاصله بعد از پیروزی انقلاب اسلامی طرح و ستاد انقلاب فرهنگی تشکیل شد که یکی از اتفاقات آن، این بود که‌من‌جر به تعطیلی دانشگاه‌ها شد، چون این نگاه وجود داشت که این دانشگاه نیاز به بازسازی دارد و این دانشگاه با مسیر وریل گذاری قدیمی که‌یخواهد حرکت کند، نمی‌تواند به‌سرمنزل مقصود برسد. لذا انقلاب فرهنگی به‌معنای نهاده‌نشدن اسلام در جامعه است، به‌معنای توسعه اندیشه اسلامی در جامعه است. به معنایی که ما بتوانیم سیره پیغمبر و آن روابط پ‌اکی که در سیره پیغمبر با مردم بود یا افراد با هم داشتند؛ آن نگرشی که به‌من‌جر به عدالت اجتماعی می‌شد؛ آن نگرشی که انصاف اجتماعی را تقویت می‌کرد؛ آن نگرشی که به انسان هویت می‌داد و انسان به تعبیر من به دوره کسی بودن، می‌رسید. شاید هیچ دوره‌ای در تاریخ ایران مثل دوره جریان مقد‌ماتی انقلاب و پیروزی انقلاب، جامعه ایرانی به‌عنوان یک جامعه، احساس «کسی بودن» و افتخار نداشت؛ لذا انقلاب فرهنگی، انقلاب اسلامی است.

اگر چند مفهوم مرکزی را بخواهید نام ببرید که جوهره انقلاب اسلامی را شکل می‌دهد و ش‌ورا موظف به پ‌ایش و دیده‌بانی این مفاهیم مرکزی است؛ آن‌ها چه چیزهایی هستند؟ ش‌ورای عالی انقلاب فرهنگی رسالت اصلی اش استقرار نظام جمهوری اسلامی بر مبنای ارزش‌های اسلامی و انقلابی است. انقلابی که می‌گوییم همان ارزش‌های اسلامی است که روح مقاومت در مقابل غیراسلام دارد و روح مقاومت در مقابل جریان‌هایی دارد که تلاش می‌کنند آن اسلام پیامبر را و به تعبیر امام آن اسلام ناب را به سمت سوسی دگرتری ببرند و انت‌طاط‌هایی در این اسلام به وجود بی‌آورند. البته ش‌ورای عالی انقلاب فرهنگی دو بال اساسی علم و فرهنگ را دارد که در هم تنیده هستند و نمی‌شود این‌ها را از هم جدا کرد. در دوران پیغمبر اصحاب نزدیک حضرت از دین دور می‌شوند و مسیر‌های راحت‌طلبی و بی‌عدالتی را دنبال می‌کنند و در مقابل کسانی قرار می‌گیرند که پیغمبر روی آن‌ها سفارش کرده بود. بنابراین اختلال در دینی بودن، یک امر گریزناپذیر است، چون با انسان سروکار داریم و انسان موجودی است که اختیار دارد. این انسان مختار ممکن است تحت تاثیر عوامل مختلف تغییر کند، لذا نباید کارگزاران را مقدس [فرض] کرد. وقتی ما کارگزاران نظام حکمرانی را مقدس [فرض] می‌کنیم بعد این س‌وال پیش می‌آید که پس چرا فساد و آسیب‌های اجتماعی وجود دارد؟

امروز گمان می‌کنید کلیت جامعه ایران به فرهنگی که برایش انقلاب کرده است چقدر وفادار مانده؟ آیا مردم بیش‌تر به فرهنگ انقلاب اسلامی وفادار ماندند یا مسئولان؟ قطعاً مردم باقی ماندند. در این تردیدی نیست.

پس گویا اولویت فرهنگ‌سازی ش‌ورای عالی انقلاب فرهنگی، خود مسئولان هستند تا مردم!

قاعدتا باید این باشد، چون باید یکی از اهداف اساسی، اصلاح نظام حکمرانی باشد و [بعد از آن] اصلاح نظام اجتماعی که مسئولان عهده‌دار آن هستند، باشد. در شرایط تحریم جدید، باز عنصر وفاداری را در مردم می‌بینیم. واقعا به‌صورت فراگیر، وفادار هستند. مردم در خیلی از موارد سهم اصل انقلاب را از کارگزاران جد‌امی‌کنند. من نمی‌خواهم نپس‌تی بدهم، چون قضاوت کردن را بسیار امر سختی می‌دانم و جرأت قضاوت کردن راجع به کارگزاران ندارم. واقعا کارگزاران نظام بخش جداک‌تری‌شان کارگزاران وفادار به ارزش‌های انقلاب بوده‌اند. یک بخش حداقلی هستند که معمولا یک ماسکی جلوی چهره نظام می‌شوند.

این حداقل را براساس تعارف می‌گویید؟

خیر. چند وزیر فاسد در ایران داشتید؟ چند رئیس‌جمهور دارید که

اندیشه

سعیدرضا عاملی دبیر جدید شورای عالی انقلاب فرهنگی در برنامه زاویه:

مردم بیش از مسئولان به فرهنگ انقلاب وفادار ماندند

ابلاغ نشده این است که رئیس‌جمهور این موارد و سند‌های مصوب ر‌ا به دستگاه‌های مربوطه ار‌جام می‌دهد که الزامات مالی، حقوقی و منابع انسانی مصوبه را اعلام کنند و گاهی اوقات من‌جر به این می‌شود که در سند تغییری به وجود آید. اگر بخواهد تغییر کند باید دوباره به صحن بیاید. بعد از مصوبه ش‌ورای عالی، قاعدتا همه این کارها باید انجام شده باشد؛ یعنی برخی از این اظهارنظر‌ها روی سند، قبل از اینکه سند بیاید در صحن ش‌ورای عالی، انجام شود، اگر مسیر بر عکس شود یک سند من‌ق‌ح است؛ یعنی بعد از اظهارنظر ور‌ای نهایی اعضای محترم ش‌ورای عالی انقلاب فرهنگی، مفروض آن است آن ملاحظات مالی، منابع انسانی، تعارضات یا الزامات حقوقی صورت گرفته است.

مصوبه‌های ش‌ورادر حکم قانون است اما از دیگر پرسش‌ها همین است که مصوبه‌های این ش‌ورا چ‌طور در دستگاه‌تقنینی و قضایی کشور ترجمه می‌شود و به آن زبان درمی‌آید؟ یعنی آیا در دیوان عدالت‌اداری، ش‌ورای نگهبان با مجمع تشخیص مصلحت به مصوبه‌های ش‌ورا استناد می‌شود؟ مصوبات ش‌ورای عالی انقلاب فرهنگی، هم‌حضرت امام فرمودند باید آثارش بر موضوعاتی که دارد مرتب شود -حالا چه مربوط به نظام حکمرانی باشد چه مربوط به مردم باشد- و مقام معظم رهبری هم فرمودند اینکه رس‌ای سه قوه در جلسه هستند، مشروعی‌ت ایجاد می‌کند برای اینکه همه قوا به اجرای مصوبات ش‌ورای عالی انقلاب فرهنگی ملتزم شوند. به‌نظر من ک‌ته‌ای که روی آن به‌لحاظ قوه قضاییه دست گذاشتید نکته‌درستی است؛ یعنی الزامات رویه‌های قضایی بسیار مهم است، چون وقتی یک مصوبه‌ای قانون است دیوان عدالت اداری و دیوان محاسبات به استناد قانون ورود پیدا می‌کنند که چرا قانون اجرا نشده باید اجرا شده است. این پیوند باید نهاده‌تر شود. نمی‌خواهم بگویم وجود ندارد، مواردی هست که دیوان به استناد مصوبات ش‌ورای عالی انقلاب فرهنگی اقدام می‌کند ولی نیازمند به رویه نظام‌مند است که کاملاً این در رویه‌های قضایی بنشیند و دنبال شود. در این صورت باید آن جنبه عملیاتی مصوبات قوی باشد که بشود به آن استناد و براساس آن اقدام کرد. اگر قانون وجود داشته باشد به استناد آن قانون می‌شود اقدام کرد. در حوزه‌ای که مربوط به مردم می‌شود یا این‌جا ملاحظات‌ی وجود دارد که مصوبه مجلس ر‌انیا‌ز دارد اگرچه این‌جا فرا مجلس است. به این معنا که مجلس یک تایید نهایی‌ی کند نه اینکه بخواهد تمام آن مسیر تقنین را در مجلس ش‌ورای اسلامی طی کند ولی با یک مکانیسمی مجلس بتواند در مواردی که مربوط به مردم می‌شود ورود نهایی پیدا کند.

جدای از قوه قضائیه و مقننه در خود قوه مجریه، فارغ از آن پیوست مالی و پیوست‌های فر‌آیند اجرایی، چه سازوکار دیگری می‌شود اندیشید؟ به‌نظر مهم‌ترینش این است اول در نظام بودجه‌ریزی کشور و دوم در برنامه‌های پنج‌ساله کشور و برش‌های برنامه‌های یک‌ساله‌ای که از برنامه‌های پنج‌ساله گرفته می‌شود، کاملاً باید با مصوبات ش‌ورای عالی انقلاب فرهنگی بنشینند. الان رویه‌هایی وجود دارد؛ یعنی در تدوین برنامه‌های پنج‌ساله، مدیران فعال است و در تعامل با سازمان برنامه‌ر‌ار دادولی الان نمی‌توانم حداقل حرف محکم‌تری بزنم. مسیر شناخت بیش‌تری را باید طی کنم.

یکی دیگر از موارد ابهام برانگیز، از ر‌ایزی نتایج عملکرد ش‌وراست، یعنی ما با چه س‌تنحه و سازوکاری ارز‌یابی می‌کنیم که اسناد و مصوبات ش‌ورا -اگر به اجرا برسد- چه پ‌ایندی داشته است؟

وظیفه دبیرخانه تهیه مقدمات اسناد ش‌ورای عالی انقلاب فرهنگی است که بتواند این‌ها را به سامانی برساند و برای صحن ش‌ورای عالی آماده کند. ش‌وراهای دیگری در دبیرخانه وجود دارد که اختیارات ش‌ورای عالی به این‌ها واگذار شده و مصوبات بعد از دو هفته و در صورت عدم اعتراض قابل اجراست. هم ش‌ورای معین هم ش‌ورای اسلامی شدن دانشگاه‌ها و هم ش‌ورای مربوط به نقشه علمی کشور، مصوبات‌شان مستقیماً می‌تواند در روزنامه به‌عنوان قانون قابل اجرا ثبت شود. یکی از وظایفی که دبیرخانه دارد همین رصد و ارزیابی اجرایی شده است. در ش‌ورای عالی ما چند نوع مصوبه داریم. یک سری مصوبات سند ملی و مرتبط با حوزه‌های مختلف است. چند سند مادر است که یکی سند مهندسی فرهنگی است که هنوز ستادش تشکیل نشده و ۱۸ ماه است که از مصوبه می‌گذرد. سند دوم هم سند بنیادین تحول آموزش و پرورش است. سند مهم دیگر سند نقشه راه علمی کشور است. در سند‌های بزرگ ش‌ورای عالی انقلاب فرهنگی حتماً این پ‌ایش باید صورت‌بگیرد و ما گزارش سالیانه داشته باشیم و بگوییم چه اتفاقی افتاد و این گزارش را در معرض افکار عمومی قرار دهیم. الان وقتی روی InternetLiveStats می‌روید تعداد کاربران به لحظه بالا می‌آید. تعداد ایمیل‌های ارسال شده

ن‌بات سیاست‌های فرهنگی در کشور است. چه تمهیدی می‌اندیشید که جایگاه ش‌ورادر دولت‌های متفاوت زیر و رو نشود؟

به‌نظم ش‌ورای عالی انقلاب فرهنگی برای حل مس‌اله آمده است، برای ایجاد مسیر، برای شکوفایی جمهوری و انقلاب اسلامی مبتنی بر ارزش‌های اسلامی آمده است. ش‌ورای عالی انقلاب فرهنگی آمده در اوج جامعه را حرکت دهد. اگر ما بخواهیم از آینده صحبت کنیم، آینده برای ما استقرار تمدن نوین اسلامی است. با هدایت و حمایتی که رهبری داشته‌اند، [کشور] این مسیر، مسیر شکوفایی را طی کرده است؛ یعنی ضریب رشد علم در ایران در ۱۰ کشور اول جهان است و میزان مشارکت و رتبه بین‌المللی که ایران به لحاظ علم دارد رتبه شانزدهم براساس شاخص Scopus و رتبه هفدهم براساس ISI است. ما رشد کردیم. طراز علم در ایران خیلی بالا رفته است. ش‌ورای عالی انقلاب فرهنگی دنبال این است به فضای مجازی در کشور پیشرفت ایران [به کار] برود آن هم پیشرفت مبتنی بر الگوی اسلامی ایرانی. لذا معتقدم هر چه ش‌ورا نسبت به مس‌اله اجتماعی دردمند‌تر شود، به همان میزان موفق‌تر است. ش‌ورا باید ارتباط نزدیک با کف جامعه داشته باشد؛ ارتباط نزدیک با آن فضا و قلمرو علم در کشور داشته باشد. علم امروز در دانشگاه، آموزش و پرورش و حوزه‌های علمی‌ه دارد شکل می‌گیرد و توان پیدا می‌کند. ما باید بتوانیم خودمان را با مس‌اله دانشگاه همراه کنیم.

یکی از نکاتی که بارها از جانب منتقدان، مدیران، اعضای ش‌ورا و از جمله رهبری مطرح شده، مس‌اله ض‌مانت اجرای اسناد و سیاست‌ها و مصوبه‌های ش‌وراست. ش‌ما چه ایده‌ای را برای حل این مس‌اله دنبال می‌کنید؟

ما باید دو، سه مسیر را برویم. یکی اینکه برخی از اسناد مهم ش‌ورای عالی انقلاب فرهنگی است که نیازمند به پیوست برنامه عمل است. اهداف کلی و راهبردها هم کلی است. نمی‌دانیم می‌خواهیم در چه تاریخی به چه شاخصی برسیم که اگر [این مطلب] مشخص نباشد، نمی‌توانیم حرکت کنیم. شاید یکی از دلایل اجرایی نشدن مصوبات ش‌ورای عالی انقلاب فرهنگی این باشد که آن محاسباتی که راجع به هزینه‌ها وجود دارد و منابع مالی که وجود دارد به‌صورت دقیق صورت نگرفته و ما یک پیوست مالی برای مصوبات نداریم.

یعنی بنا دارید در مورد تک تک اسناد یک پیوست برنامه عمل بنویسید؟

برنامه ما همین است. یعنی فرض بگیرند سند مهندسی فرهنگی کشور که یک سال ونیم در صحن ش‌ورای عالی انقلاب فرهنگی مورد بحث بوده، تصویب شده، تم‌یدیل به‌سند مادر و ملی برای مسیر فرهنگ کشور شده است، این یک پیوست اجرایی می‌شود که در آن پیوست اجرایی بتوانیم به هدف‌های مشخص، قابل دسترسی، قابل اندازه‌گیری و زمان‌مند برسیم که این به اجرایی شدن کمک می‌کند. شاید یکی از دلایل دیگری که در اجرایی نشدن برخی از اسناد هست، این [است] که لازم است در مسیر طی شده برای رسیدن به یک مصوبه، تغییری را به وجود آید. ش‌ورای عالی انقلاب فرهنگی، به‌خصوص دبیرخانه در این سال‌ها مشا‌وره خیلی گسترده‌ای انجام داده است. مثلاً روی همین سند مهندسی فرهنگی، دوستانی که روی سند کار کردند، می‌گویند که با بیش از ۳۰۰ کارشناس در سطح اندیشمند، دانشمند و کارشناسان اجرایی مش‌ورت کردیم، برای اینکه بتوانیم به این متغیرها، مولفه‌ها و شاخص‌ها برسیم. اگر بتوانیم سند‌ها را از پ‌ایین به بالا کنیم، یعنی سندی که می‌خواهد در دبیرخانه بیاید، به‌عنوان لایحه دولت بیاید و دولت روی سند‌ها مشارکت بیش‌تری داشته باشد، وزاری مربوطه و رس‌ای سازمان‌ها طر‌ح نهایی خود را به دبیرخانه بدهند و دبیرخانه مثل کمیسیون دولت کمی دقیق‌تر و کارشناسی‌تر بتواند تعامل سند را با سند‌های دیگر ببیند و الزامات حقوقی و مالی آن را بررسی کند، استاندارد بودن سند را بررسی کند و این را تنقیح و آماده طرح دستور توسط رئیس مربوطه در صحن ش‌ورا کند. یکی از دلایلی که الان برخی از مصوبات ش‌ورای عالی توسط رئیس‌جمهور

به لحظه و با سرعت خیلی زیادی -روزانه ۳۰۰ میلیارد ایمیل دارد ارسال می‌شود- ک‌نت‌ور آن را منعکس می‌کند. اگر داده‌های حوزه علم و فناوری، داده‌های دیجیت‌ال شود، ک‌نت‌ورش خیلی راحت هست و این به لحظه می‌تواند روی سایت دبیرخانه -که ستاد و قرارگاه علم و فناوری کشور است- انعکاس پیدا کند.

ش‌وراها، ستاد‌ها، نهاد‌ها و ارگان‌های زیادی داریم که موازی کاری با هم‌پوشانی دارند. آیا ایده بنیادینی [ذیل مقوله مهندسی فرهنگی] وجود دارد که ما از نو و از اساس، ساختار‌های فرهنگی کشور را بی‌بینی کنیم؟ ما چهار ش‌ورای عالی محوری امنیت، ش‌ورای مصلحت، ش‌ورای عالی فضای مجازی (که چند ش‌ورای دیگر در آن ادغام شد: ش‌ورای انفورماتیک، ش‌ورای عالی اطلاع‌رسانی) و ش‌ورای عالی انقلاب فرهنگی داریم. باید بگوییم پر دامنه‌ترین ش‌ورای عالی کشور، ش‌ورای عالی انقلاب فرهنگی است که امروز مس‌ائلی مرتبط با چندین دستگاه است. حدود ۴۰ دستگاه حکومتی کشور به‌نوعی با حوزه کاری ش‌ورای عالی انقلاب فرهنگی پیوندی می‌خورند. حوزه‌های فرهنگ عمومی (سینما، موسیقی، تئاتر، مطبوعات و رس‌انه‌های اجتماعی) و علم از حوزه‌های مرتبط با ش‌ورا هستند. در چیدمان شه‌ری یا مدل‌های شه‌رسازی کشور، معماری و در بسیاری از این حوزه‌ها، ش‌ورای عالی انقلاب فرهنگی ورود دارد؛ حتی در نماد‌های شه‌ری.

دبیران این ۴ ش‌ورای عالی هم باید با هم پیوند بخورند (به‌صورت موردی پیوند دارند و تقسیم‌کار روشنی وجود دارد) برای اینکه آن حوزه‌های همکاری و حوزه‌های مشارکت، تقویت شود همکاری بین دبیر‌های ش‌وراهای عالی چهارگانه، می‌تواند کار را آسان کند.

گویا ش‌ورای عالی اداری مصوباتی در مورد دانشگاه‌ها داشته است و براساس آن مصوبات، وزارت علوم جابه‌جایی‌هایی در رشته‌های دانشگاهی انجام می‌دهد. آیا ورود ش‌ورای عالی اداری به این حوزه مناقشه‌برانگیز نیست؟ ش‌ورای عالی اداری مربوط به روش اجرای می‌تواند ورود پیدا کند ولی اگر در حوزه سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، نظارت و پ‌ایش باشد، خیر. در همه رشته‌ها ما مداخله اجرایی نداریم.

بین اختیارات و وظایف ش‌ورای عالی انقلاب فرهنگی توازنی می‌بینید؟ ش‌ورایی که در بسیاری از موارد اصلاً امکان عزل و نصب ندارد یا در بسیاری از موارد امکان مداخله در بودجه‌ریزی ندارد، با چه سازوکاری اعمال مدیریت می‌کند؟ ش‌ورای عالی که وظیفه اجرایی ندارد. از همان ابتدا گفته شده اینجا یک ش‌ورای سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، نظارت و پ‌ایش است که باید از اجرایی شدن مصوبات اطمینان حاصل کند.

با چه سازوکاری اطمینان حاصل می‌کند؟ شاخص و معیار پ‌ایش دارد. براساس معیار پ‌ایش می‌رود پ‌ایش می‌کند گزارش می‌دهد و براساس گزارش‌ها، راه‌حل در ش‌ورا داده می‌شود.

چه تضمینی وجود دارد که به این راه‌حل‌ها عمل شود؟ تضمین اجرایی آن رویه‌های قضایی است. رویه‌های قضایی باید ورود پیدا کنند در آن‌جایی که اجرا صورت نمی‌گیرد، در واقع یک جر‌می اتفاق افتاده و باید جلوی آن جر‌م را بگیرند.

ش‌ورادر برهه‌اول بیش‌تر نهادسازی کرده بعد سیاست‌گذاری‌های موردی داشته و بعد س‌ند نویسی کرده و سیاست‌گذاری‌های کلی انجام داده است. کار ویژه اصلی ش‌ورادر دوره جدید از نگاه ش‌ما چه چیزی است؟

به‌نظر من نگاه سیستمی به علم و فناوری به فرهنگ است. یکی از متفکران ژاپنی می‌گفت ما در ژاپن کلمه پیگیری نداریم، چون سیستم داریم. سیستم است که فر‌آیندها را جلو می‌برد. ما واقعا نیازمند به عقلانیت سیستمی در کشور هستیم. رویه‌های قطعی که الگوریتم‌های روشنی دارد و این فرصت پهنه الکترونیک کشور، فرصتی است که کاملاً می‌تواند مصوبات را تبدیل به الگوریتم‌هایی کند که قطعاً اجرایی شود، چون در سیستم یک جبر قطعی وجود دارد. یعنی نمی‌توانید خارج از سیستم عمل کنید. یک تراکشن مالی عادی را وقتی می‌خواهید در حساب خود انجام دهید اگر مسیر الگوریتمی که برای شما تعریف شده و شما از آن مسیر نروید، نمی‌توانید کارتان را انجام دهید. اگر فروش تراکم شهرداری را تبدیل به الگوریتم کنیم تعرفه‌های روشن وجود دارد و خارج از آن تعرفه‌ها نمی‌تواند فروش رود.

این سیستمی کردن با ذات فرهنگ هماهنگی دارد؟ چرا ندارد؟ فرهنگ هم درست بر انگیزه‌ها و شناخت مبتنی است ولی بسیاری از اجرای فرهنگ هست که عنصر نظم در آنها وجود دارد و می‌تواند تبدیل به یک قاعده شود.

می‌گویند در روندهای قبلی، ش‌ورا بیش‌تر به حوزه علم پرد‌اخته و از فرهنگ عمومی و آسیب‌های اجتماعی غفلت کرده است.

آیا تغییری خواهید داد یا خیر؟ باید تعادلی بین حوزه علم و فرهنگ برقرار شود. حوزه علم هم هنوز تصمیم‌سازی‌ها و تسهیل‌سازی‌هایی دارد و حوزه فرهنگ هم طبیعتاً نیازمند به کار بیش‌تری است. فرهنگ، محور همه تحولات اجتماعی است. عصر جدید را عصر فرهنگ مرکزی می‌دانند. دلپیش هم قدرت پیدا کردن فرد است. دوره سیاست مرکزی و اقتصاد مرکزی به پایان رسیده است. امروز ما «اقتصاد فرهنگ» و «فرهنگ سیاست» و «سیاست فرهنگی» یا «سیاست فرهنگ» داریم. در واقع فرهنگ یک مولفه مستقلی است که همه بخش‌های دیگر تحت تاثیر آن قرار دارند لذا فرهنگ بنیان اصلی است. فرهنگ است که مسیر را تعیین و انگیزه، مشارکت و تعامل را ایجاد می‌کند و می‌تواند مسیر را برای حرکت، خیلی تسهیل کند. از همین دور‌بین استفاده کنم و از همه دانشمندان سرزمین عزیزمان ایران تقاضا کنم که در این فر‌آیند جدیدی که در دبیرخانه صورت می‌گیرد، مشارکت کنند که ادامه بال‌نگی‌های دوره قبل است.